

Stručně z 17. zasedání Rady EMS a 9. zasedání Valného shromáždění EMS v El Escorial

Dne 30. září 2007, ve spojení s 7. výroční konferencí EMS, se dopoledne v El Escorial uskutečnilo 17. zasedání Rady Evropské Meteorologické společnosti a odpoledne pak 9. zasedání Valného shromáždění (General Assembly GA) EMS. Za ČMeS se obou jednání účastnil doc. Halenka jako delegát ČMeS v Radě i na GA. Z projednávaných bodů připomínáme některé podstatné informace.

Príspevky z EMS Annual Meeting lze k publikaci zasílat do on-line časopisu *Advances in Science and Research*, <http://www.adv-sci-res.net/volumes.html>, který patří mezi tzv. „open access“ časopisy, tedy za publikaci příspěvku se platí, ale je k dispozici volně. Jedná se samozřejmě o recenzovaný časopis.

Příští Výroční shromáždění, tedy EMS/ECAC 2008 (8-th EMS Annual Meeting, 7-th European Conference on Applied Climatology), se uskuteční v Amsterdamu (Holandsko) ve dnech 29.9. – 3.10. 2008. Program vychází ze souběhu tradičního schématu ECAC a EMS Annual Meeting, hlavní téma je „Tools for understanding of and adaptation to current and future climate“. Předpokládané otevření serveru pro zaslání příspěvků se očekává v březnu, uzávěrka zatím nebyla stanovena.

Bylo schváleno zvýšení podpory pro účast na konferenci YSTA ze 300 na 500 EUR. Přesný počet a rozdělení na jednotlivé konference ještě nebyl specifikován, členské společnosti a organizace jsou vyzývány k podání návrhů na vhodné mezinárodní akce, které pořádají. Samozřejmě se předpokládá podpora některých pravidelných akcí a akcí, na jejichž organizaci se

podílí EMS, s několika pro výše zmíněný EMS Annual Meeting. V roce 2007 nebyla udělena cena YSA, poněvadž nebyl podán žádný návrh. Zavádí se nové ocenění EMS Honour Award (EMS Medal) za významné zásluhy o rozvoj evropské meteorologie.

Novým přidruženým členem se stala AZERAERONAVIGATION, součást Ázerbájdžánských aerolinií. EMS podepsala Memorandum of understanding s ESSL (European Severe Storm Laboratory) s příslibem přidruženého členství. V čele EMS nadále ve třetím a posledním roce svého volebního období působí jako prezident D. Burrige, po vypršení mandátu České meteorologické společnosti v Radě byl na uvolněné místo vice-prezidenta a pokladníka po T. Halenkovi zvolen Gerhard Steinhorst, který se stal zároveň zástupcem Německé meteorologické společnosti v Radě po bývalém předsedovi W. Wehrym. Dalšími vice-presidy jsou R. Heino a C. Pastre.

Byla projednána a schválena změna Stanov týkající se volby prezidenta a vice-prezidentů, která odstranila velmi omezující předpoklady na možné kandidáty umožňující dosud kandidaturu pouze předsedům členských organizací či funkcionářům Rady.

Podle rozhodnutí Rady je nadále vydávána Výroční zpráva místo Zpravodaje, vytištěná verze by měla být k dispozici v každé členské organizaci i u přidružených členů, samozřejmě rovněž na www.emetsoc.org, kde lze najít i řadu dalších dokumentů o činnosti, struktuře a poslání EMS.

Tomáš Halenka

10 let od katastrofálních povodní na Moravě v roce 1997

Seminář České meteorologické společnosti 2007

Ve dnech 24. až 26. září se uskutečnil v Malenovicích pod Lysou horou pravidelný seminář ČMeS.

Seminář byl věnován 10letému výročí povodní na severní Moravě, ve Slezsku, ale také ve východních Čechách a Polsku.

Na letošní seminář bylo přihlášeno 19 příspěvků. Ve třech přednáškových blocích celkem zaznělo 16 příspěvků.

Letošního semináře v Malenovicích se zúčastnilo více než 80 účastníků. Tradičně nejvíce, více než polovina, jich bylo z ČHMÚ. Početné zastoupení měl Ústav fyziky atmosféry AV ČR, Odbor hydrometeorologického zabezpečení – Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu (dříve Povětrnostní ústřední) Armády ČR a Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. Dále byli účastníci z podniku Povodí Odry, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, SHMÚ Košice, Regionálního výboru pro omezování následků katastrof a Botanického ústavu AV ČR. Řada účastníků a zároveň přednášejících byla z akademické půdy: PřF UP Olomouc, PřF OU Ostrava, VŠB-TUO Ostrava, PřF MU Brno, Technická Univerzita Zvolen a Univerzita obrany v Brně.

Seminář byl výbornou příležitostí k připomenutí povodní v letech 1997 a 2002, k prezentaci výsledků a způsobů zpracování dat a prezentaci nových metod a postupů v synoptické a hydroprognózní službě.

Samotné místo konání semináře bylo téměř symbolické. Lysá hora a její okolí bylo oblastí s nejvyšším srážkovým úhrnem v červenci 1997 (233,8 mm dne 6. července, 571 mm od 5. do 8. července a okolo 811,5 mm za celý červenec, srážkový normál v červenci je 197 mm).

Jako téměř symbolicky, po 10 letech, dochází k opětovnému vydání Sborníku ze semináře. Tentokrát pouze Sborníku abstraktů. V roce 1997 byl vydán obsáhlý Sborník příspěvků ze semináře v Josefově dole v Jizerských horách, který byl věnován 100letému výročí extrémního srážkového úhrnu 375 mm za 24 hodin.

Letošní seminář, stejně jako všechny předešlé, přinesl mnoho nových zajímavých poznatků a skvělou příležitost k setkání odborníků z různých institucí, škol a výzkumu spřízněných meteorologickou a hydrologickou problematikou.

V rámci semináře byl v úterý odpoledne uspořádán výstup na Lysou horu s prohlídkou meteorologické stanice (druhá nejvýše umístěná meteorologická stanice v Česku - 1.322 m je výška terénu pod budkou) a exkurzí na vysílač Českých radiokomunikací. Pěkný zážitek z výstupu na nejvyšší vrchol Moravskoslezských Beskyd byl umocněn příznivým počasím. Bylo teplo, slunečno a téměř bezvětrí.

V Malenovicích rovněž zazněl první návrh na příští téma semináře a případnou oblast konání. Příští seminář by mohl mít téma Klimatická změna a o jeho organizaci se přihlásili kolegové z pobočky ČHMÚ v Českých Budějovicích.

Pamětníci připomenuli účastníkům, že v roce v roce 2008 oslavíme 50 let od založení České meteorologické společnosti. Bude se rovněž konat volební Valné shromáždění ČMeS.

Pavel Lipina

Poznámka: ze semináře byl vydán sborník abstraktů, který je k dispozici i dalším zájemcům na oddělení SIS Praha Komořany v počtu cca 20 ks a 5 ks na pobočce ČHMÚ Ostrava.

Program semináře ČMeS 2007

historie:

Macková, Brázdil a další: Povodně na Moravě a ve Slezsku

Kliegrová, Mrkvica: Analýza srážkových řad od roku 1900 na území východních Čech, s důrazem na změny indexu extremity srážek

Hostýnek, Sklenář, Sulan: Extrémní sněhové srážky v západních Čechách

Hošek: Vzpomínka na katastrofální povodeň v roce 1997 na severní Moravě a ve Slezsku

Müller, Kašpar: Porovnání extremity termodynamických polí při povodni 1997 a při dalších povodních v povodí Odry

Židek, Lipina: Zdroje operativních dat z měřicích stanic, zpracování dat a formy využití pro potřeby meteorologické a hydrologické předpovědní služby za období 1997–2007

meteorologická a hydrologická služba:

Sulan: Mezinárodní výměna meteorologických výstrah

Řehánek: Vyhodnocování a odvozování povodňových vln v povodích Odry a horní Moravy

Horák, Klajblová a další: Posouzení a srovnání zdrojů předpovědí srážek v povodí toku Bělé z pohledu jejich využití pro potřeby srážko-odtokových modelů

Navrátil, Jurek, Vysoudil: Interpretace srážkových extrémů v přírodním parku údolí Bystřice

Hribík, Mailingová a další: Zásoby vody v snehu ako potenciál jarných povodní v orografickom celku Poľana

Krška: Lysá hora v nejstarších klimatologických zpracováních

synoptika, numerika, klimatologie:

Kakos: Synoptické zvláštnosti vývoje povětrnostní situace před povodní v srpnu 2002 v České republice

Šálek: Orografické zesílení srážek a jeho důsledky pro kvantitativní odhad srážkových úhrnů meteorologickými radary

Zacharov, Řezáčová, Sokol: Numerická předpověď silných konvektivních srážek s vysokým rozlišením, hodnocení nejistoty předpovědi

Belda, Halenka, Mikšovský: Srážkové extrémy v regionálním klimatickém modelu – první výsledky simulace s vysokým rozlišením pro projekt CECILIA

Beranová, Kyselý: Vliv klimatických změn na pravděpodobnosti silných srážkových epizod ve střední Evropě

Tolasz: Klimatická změna a extremita klimatu

Poznámka: Neuskutečnily se 2 přednášky (Kršky a autorů Horák, Klajblová a další).

Valné shromáždění ČMeS

Po skončení odpoledního programu semináře v Malenovicích se dne 24. 9. 2007 v 18 hod. konalo plánované nevolební Valné shromáždění ČMeS za účasti 46 členů (s využitím zásady čekací lhůty dle Stanov ČMeS). Předseda ČMeS informoval, že byly řádně zaregistrovány změny Stanov ČMeS schválené loňským nevolebním Valným shromážděním (viz Věstník 2006/1,2) a stručně shrnul činnost ČMeS v období říjen 2006 - září 2007. Upozornil, že do konce t.r. bude třeba rozhodnout o místě a tématu semináře ČMeS v

roce 2008 a na skutečnost, že koncem 1. pololetí 2008 musí proběhnout volební Valné shromáždění ČMeS, před nímž se uskuteční výroční volební schůze poboček.

Valné shromáždění potom jednomyslně udělilo na návrh Pražské pobočky ČMeS čestné členství RNDr. Heleně Vondráčkové, CSc. za celoživotní zásluhu o meteorologii v ČR a ČMeS.

Jan Bednář

Seminář s mezinárodní účastí „Větr a energie větru“

byl pořádán Českou společností pro větrnou energii, katedrou fyzické geografie a geoekologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Energy Centre České Budějovice ve dnech 9. – 10. října ve Vranově nad Dyjí

Seminář byl příležitostí k setkání zájemců o vítr, energii větru a její využití z České republiky i ze sousedních zemí, k šíření nových poznatků z dané oblasti, seznámení účastníků s některými úspěšnými projekty větrné energetiky z poslední doby, k diskusi a výměně zkušeností a k navázání osobních kontaktů. Seminář navázal na předchozí akce ČSVE a podobně jako ony měl zčásti ráz vědecký, zčásti popularizační. Naší snahou bylo uspořádat seminář atraktivní a dostupný za symbolické vložné i pro studenty vysokých škol. Tato snaha se neminula účinkem – semináře se zúčastnilo sedm doktorandů a diplomantů PŘF UK zaměřených na klimatologii. Někteří z nich se podíleli na přípravě a programu semináře. Seminář měl neotřelou formu již místem konání přednášek, kterým byl nádherný větrný mlýn v Lesné

u Vranova nad Dyjí. Přednášky druhého dne semináře proběhly v sále penzionu Ideal ve Vranově n. D., což bylo operativně nalezené řešení situace přerušení dodávky elektřiny v celé obci Lesná. Vypnutí proudu bylo oznámeno teprve v průběhu prvního dne semináře. Kromě přednášek a diskusí byla nemalá část programu spojena s návštěvou nových větrných farem Pavlov a Břežany, míst se zajímavými větrnými poměry po cestě a meteorologické stanice u Dukovan s měřicím stožárem vysokým 136 m.

Předpokládáme zveřejnění vybraných částí příspěvků z programu semináře v časopise *Větrná energie* a ve speciální publikaci Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Ivan Sládek

Seznam předpokládaných referátů (podle pozvánky)

Belyuš Marián (ČEPS, sekce strategie): Vliv větrné energie na provozovatele přenosové soustavy
 Cetkovský Stanislav, Roštinský Pavel (AVČR – Ústav geoniky): Environmentální aspekty využívání větrných elektráren
 Česenek Vladimír (ČEZ Obnovitelné zdroje, vedoucí odd. rozvoje, Hradec Králové): O co se ČEZ snaží a jak se mu to daří
 Doubek Jan (historik větrných mlýnů): Větrné mlýny a zvláště větrný mlýn v Lesné u Vranova nad Dyjí
 Frantál Bohumil, Nováková Eva (AVČR – Ústav geoniky): Větrné elektrárny jako nový sociální fenomén: jejich percepce, image a veřejné mínění
 Hájek Tomáš (PAN Solutions, senior consultant): Památková péče a větrná energetika
 Hanslian David (AVČR – ÚFA): Současný stav větrné energetiky v ČR a ve světě
 Hostýnek Jiří (ČHMÚ Plzeň): Větr v Atlasu podnebí Česka
 Hostýnek Jiří (ČHMÚ Plzeň): Orkán Kyrill
 Ježík Ernest (RENEN Trnava a Slovenská asociácia pre veternú energiu): Dosud realizované projekty větrných turbin na Slovensku
 Klobušniková Ivana (ředitelka Energy Centre České Budějovice): Aktivita ECČB.
 Koč Břetislav (AVČR – technologické centrum): Akumulace energie z větru ve vodíku, norský příklad
 Kolář Zdeněk (Klüber Lubrication CZ, s. r. o., sponzor semináře): Speciální maziva pro zajištění provozní spolehlivosti a hospodárnosti větrných elektráren

Kostka Angel (Hennlich Industrietechnik, spol. s r. o., sponzor semináře): Mazací systémy pro větrné elektrárny
 Kubín Jaroslav (MŽP – vedoucí odd. energetiky a obnovitelných zdrojů energie): MŽP a energie větru
 Kudelas Dušan (Technická univerzita Košice): Využívání větrné energie na Slovensku
 Lepka Zdeněk (ČHMÚ Plzeň): Možnosti využití modelu WASP pro větrnou energetiku
 Lorenc Halina (profesorka IMGW Warszawa): Větr a energie větru v Polsku
 Novák Vratislav Karel (profesor sochařského ateliéru UMPRUM): Větr ve výtvarném umění
 Pop Lukáš (AVČR – ÚFA): Určení vertikálního profilu nárazů větru na základě stožárových měření
 Siluch Martin (Univerzita Lublin): Využití energie větru v Lublinském vojvodství
 Sládek Ivan (UK – PŘF): Využití bioindikátorů větru, praktická ukáзка postupu v terénu
 Svoboda Jaroslav (AVČR – ÚFA): Modelování větru pro účely větrné energetiky
 Steindl Gerhard (firma Energiewerkstatt, Rakousko): Větrná energetika v Rakousku: historie, současnost, výhled do budoucnosti (tlumočeno do češtiny)
 Špičák Jiří: Jak jsem popularizoval větrné elektrárny
 Štekl Josef, Jež Jaroslav (oba AVČR – ÚFA): Časová variabilita hustoty výkonu větru
 Šustr František (předseda České společnosti pro větrnou energii): ČSVE – směřování k profesionalizaci
 Voják Karel (UK – PŘF): Poznatky o vertikálním profilu větru na základě měření u Dukovan